

se je pripetila nesreča, so popokali zidovi.

Klub molčečih. V Ameriki so začeli ustanavljati klube molčečih. Tisti, ki zna molčati, pa naj ga silijo, kakor le hočejo, da bi izpregovoril, kar se mu je zaukazalo, dobi znak moštosti.

Izgubil se je dne 3. t. m. paket od Vindišve žage v Ptuj do gostilne g. Marčinko v Rogoznici. V paketu je bil klobuk in moška kapa. Prosi se najditelj, naj izroči ta paket v gostilni Marčinko, ali pa na ime Slana Franc, Polenci 25, p. Polenšak. Dobi nagrado.

Vsak mora vedeti, da je v sedanjem času vsaka para dosti vredna. Radi tega moramo skrbeti, da ne zametujemo niti pare brez haske. Štedljivost je poglavitna stvar. Kdor hoče varčevati, ta naj kupuje pri trdki Stermečki v Celju. Obleke, čevlje, perilo, blago za obleke in perilo in vse potrebščine za dom, tudi lonce in kozice, dobite po prav ugodnih cenah v Trgovskem domu Stermečki, Celje. 1497

Zdravstveni inšpektor dr. Ivan Jurečko se je naselil zopet v Mariboru. Kakor je iz oglasa v današnji številki razvidno, ordinira v Gregorčičevi ulici 6. Bavi se s splošno medicino, posebno z živčnimi in duševnimi boleznimi.

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376

*

Uganke.

Šviga švaga čez dva praga — kaj je to?

Oni, ki najde dlako v jajcu, pa misli, da je konj — kdo je to?

Katera reč je najbolj priljubljena med nami, se začne s k in se neha s k in se čita od spredaj in od zadaj enako?

Sledečim imenom dodaj začetne črke in dobiš znano geslo: —artin, —van, —eža, —va, —regor, —ok, —lizabeta, —atevž, —žbalt, —alentin, —gnjeslav, —epold, —lj, —omaž.

Katera Anka je najbolj zagonetna?

*

Iznajdljivost glede obdavčenja.

Tudi prejšnji rodovi so morali toliko krat prebrivko občutiti pritisk davčnega vijaka. Francoska vlada je na primer leta 1691 obdavčila klobuke. Leta 1703 je bil odrejen davek na tedaj običajne lasulje. Z državnim pečatom so odločevali, ali se naj plača od lasulje po njeni kakovosti manjši ali večji davek. Iznajdljivost davčne oblasti je šla še dalje. Ker so ljudje na dan poroke in gostije dobre volje in založeni z denarjem, so poskusili z uvedbo davka na poročne obrede. V tem oziru pa je doživela oblast popolen polom. Razven tega je izzval davek na poroke prav resne nemire in so ga morali opustiti. Francija je poskusila z uvedbo samskega davka pod kraljem Ludvikom XV. Sladoled kot luksuzni predmet je bil tudi obdavčen, a so se uprle temu davku dvorne dame s tako silo, da so ga črtali. Do uprav vstaje je došlo, ko je bil uveden davek na puder l. 1715. Puder je bil v obči rabi pri frizurah. Nekaj časa je bilo obdavčeno celo milo, kar gotovo ni pospeševalo umivanja.

Kot posebnost med davščinami je še omeniti: davek na cerkvene zvonike v letu 1552, davek na pregrinjala za postelje leta 1882, davek na vežna vrata z uhomom — vozove leta 1652, na papir leta 1680, na javna vozila v letu 1772 in na knjige, ki niso bile tiskane na Francoskem. Ta slednji davek bi bil skoraj uničil celo francosko knjigo-trstvo.

Najbolj raznoliki usodi obdavčenja so bile izpostavljene igralne karte. Prvi davek na karte je iz leta 1581. Ta prvotni davek je bil odpravljen l. 1671, v letu 1701 zopet uveden, 1719 črtan. Kartni davek je znašal od vsake karte 1 vinar.

Od zlatih predmetov se je pobiral davek leta 1579 in to radi tega, da bi dali

zlatu in srebru zopet pravo vrednost, katero sta izgubila pri mešanju z drugimi kovinami.

Neverjetni davki so že bili naloženi na sol.

Dohodninski davek je že bil uveden v Franciji v vseh mogočih oblikah. Prvič ga izsledimo leta 1147, ko se je vrnil francoski kralj Ludvik VII. iz druge križarske vojne in je naletel v domovini na prazne državne blagajne. Zahteval je od vseh podložnikov oddajo 10% od vseh dohodkov. Vsi dohodninski davki so pa bili takoj odpravljeni, kakor hitro so bili poplačani vojni dolgovi.

V splošnem pa so doživele druge pokrajine glede nalaganja davkov še veliko več nego Francija. Združene ameriške države so še pobirale davek od svinčnikov in peres. Na Švedskem pod Karolom XII. po porazu pri Poltavi je bil naložen davek na vsa oblačila, ki so vsebovala svilo.

*

Vinske sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Gospodarsko političen shod za ptujski okraj bo v nedeljo dne 18. t. m. ob desetih dopoldne v Ptuj v gostilni g. župana Brenčiča. Govori minister gosp. Ivan Vesenjaki. Na dnevnem redu so sledeče točke: svetovna kriza, pomoč malokmetijstvu iz svetovne krize, predstoječe volitve.

Sadje, namenjeno za sadni sejem, ki bo od 25. do 27. t. m. na vel. jmišču v Ljubljani, mora biti zrelo, skrbno odbrano, brez vsakega madeža ločeno po sortah in pravilno vloženo v ameriške zabojke, ki jih dobi vsak udeleženec pri Sadjarskem in vrtnarskem društvu v Ljubljani brezplačno. Vsakdo naj v pri-

Fr. Ks. Meško:

Črna smrt.

»Naš poklic, naša dolžnost, gospod pisar. A tudi vi pri mestni gosposki ste imeli opravka dovolj in preveč.«

»Resnica. Posebno ker je tudi moj tedanji predstojnik in prednik v službi, gospod pl. Bizansky — blag mu spomin! — ležal dolge tedne bolan. In jaz — dva otroka v nežni starosti mi je kruta morilka ugrabila.«

Preprosto je rekel to, kakor bi to ne bilo zanj najhujše iz tistih časov.

Toda redovnik je dobro vedel, kako globoka in skeleča je bila rana Sagadinova tedaj in da še sedaj mnogokdaj zapeče. Pa je mehko potolažil: »V miru počivata in v Gospodu. Nič trpljenja tega sveta nista okusila.«

»Mir jima!« je vdano zaželel pisar in je umolknil. Zmagovalo ga je ginjenje ob misli: »Samo enega še imam, najmlajšega, ki pravkar stopa v življenje. Da bi bila sreča in blagoslov vsaj s tem!«

Možje so prekoračili dravski most. Oče gvardian in gospod pisar sta se ustavila, da bi se poslovila. A se je videlo, da se jima nič posebno ne mudi nazaj v mesto. Ko pa je bilo v mladi prirodi božji tako krasno! In so prsi s tako slastjo vdihavale mlačni, poživljajoči pomladni zrak!

Tako so stali pred mostom in s toplimi pogledi strmeli čez pokrajino, proti Haložam dol, preko proti Donački gori, proti Pohorju gor. Nad Pohorjem je visel visoko z neba dol za vrhove gorovja zastor sivih oblakov. Nalahko se je zibal, nekako podrhteval, kakor bi za njim globoko dihal Nevidni in bi ga s tem valovil. In prav tedaj je za zaveso skrita roka polagoma in previdno odgrinjala prečes v zastoru. In je skozi tako nastalo okence pogledalo rdečelično večerno solnce, da, preden leže k pokoju v skrite nebeske pernice, še enkrat pozdravi svet, za slovo poljubi zemljo. Mehka povodenj blede-rdečkaste luči se je razlila čez polje, da je vse zardelo. Še velike, rjave zaplate, nanovo zorane njive — neprestano in boječe za kruh skrbeči kmetje so se bili lotili oranja, brž ko je sneg za silo skopnel — so v tremotku oživele, se v ogromnem naročju polja nekako zazibale.

Sem izza polja so prijazno pozdravljali haloški griči. Ob pobočjih jih je že krila sence temotna odeja, za noč čez zemljo sprostirta, a tudi sama vlažna in hladna. Vrhi pa so se v zahajajočem solncu svetilkali,

Japonski modri nasveti.

Bodi dosti na prostem. Solnči se in se dosti gibaj. Dihaj globoko in pravilno.

Mesa jej malo. Hrana naj obsega jajca in zelenjavo, sadje in sveže kravje mleko.

Kopljí se vsak dan in idi večkrat v tednu v parno kopel, če imaš zdravo srce.

Obleka bodi udobna; boljše je, da je prevelika, kakor pa premajhna.

Zgodaj v postelj ter zgodaj iz nje.

Spi pri odprtem oknu v povsem temni in mirni sobi. Spati moraš najmanj šest, največ sedem ur. Ženske naj spijo po osm ur.

javi navede, koliko sadja (koliko zabojev po 20 kg) bo razstavil in koliko takega sadja ima še doma v zalogi. Sadjarji, v Vašem interesu je, da se v veliki množini udeležite tega sejma.

Sadni sejem in sadna razstava. Sadni sejem, ki ga priredi v dneh od 25. do 27. oktobra t. l. Sadjarsko in vrtnarsko društvo na ljubljanskem velesejmu, bo po svoji organizaciji ob enem tudi razstava sadja in to po svojem aranžmaju kakor tudi po razstavljenem sadju, ki bo enotno pakovano v zabojih ameriškega tipa, ki drže povprečno po 20 kg sadja. Na to razstavo so pripuščena jabolka le tistih sort, ki so pri nas ripoznana kot namizno blago in ki so prišla tudi v trgovini do dobrega slovesa. Vsa prireditelji bo že po svoji vnanjosti napravila vtis skrbno vprizorjene razstave, ki se bo vršila v paviljonu »G«, ki obsega skupaj za več vagonov jabolk in drugega sadja.

Sadjarsko društvo Gornja Penikva. V nedeljo dne 18. oktobra ima zgorajšnje društvo sadno razstavo v šolskih prostorih. Po sv. maši predava g. Goričan, potovalni učitelj iz Vojnika. Ob enem nam tudi sortira sadje. Popoldne pa ima isto društvo v istih prostorih bogato tombolo. Uljudno vabljeni domačini in sosedje!

Ptuj. V nedeljo, 11. oktobra, je bila otvoritev sadne razstave.

Vzgoja k značajnosti.

Prva naloga naših gospodinj je vzgoja, za tem pride ona skrb za gospodinjska opravila. Slovenska žena in mati

vzgaja v veliki večini značajne ljudi. Njen vpliv se pozna vsepovsod in da imamo lepe vrste značajnih mož in fantov, je zasluga naših žen in mater.

Vzgojiti koga k značajnosti, se pravi tako navezati njegov razum in voljo na prava načela, da značajen človek nikdar ne omahne. Značajen človek pa ne le priznava prava načela, ampak gleda tudi na to, da jih uveljavlja, pa naj pride, karkoli.

Slomšek je dobro povedal, kateri dve glavni točki mora vsak Slovenec držati kot svoji največji svetinji, da se mu more reči, da je značajen. On je dejal: »Sv. vera bodi nam luč, materni jezik bodi nam ključ do edine zveličavne narodne omike.« Žena in mati, ki zna v srcu onih, ki živijo ob njej, prižgati to luč vere in vcepiti ljubezen do materinega jezika, ta vzgaja k značajnosti.

Razna so srečstva, s katerimi se ta vzgoja vrši, ali najboljše sredstvo je — dober zgled. Ta vleče. Če pogledamo v našo zgodovino, bomo videli, v kolikih slučajih je žena s svojo značajnostjo celo osramotila moške, istočasno pa vzbudila v njih ponos, da so zaradi te značajnosti tudi sami postali dobri in značajni ljudje. Spominjamo se pred vojsko dogodko, ko je naš narod vodil težke boje za svojo svobodo. Tedaj je zavedno slovensko ženstvo s svojim značajnim nastopom tudi moške in fante dvignilo iz mrtvila, da so bili neustrašeni in zavedni, značajni.

Taki dogodki se večkrat v zgodovini ponavljajo. Treba je samo, da so v vseh takih slučajih dovolj pozorni, da morejo in znajo važnost časa razumeti. Dandanašnji čas je tak čas. Zahteva značajne moške in fante. V tej značajnosti jih morajo tudi žene podpirati. Mevžasti ljudje, ki so kot šlape, s katerimi lahko vsak počenja kar hoče, ljudje, ki so suženjskega duha in strahopetni, se nikakor ne morejo imenovati značajni. Ženske moramo odločno protestirati zoper to, da take moške nazivajo in psujejo z našim imenom,

da so — ženske, babe. Ženske smo in bomo značajne in hočemo tudi od naših mož in sinov, da so taki. Gospodinje in matere, zastavimo ves svoj vpliv tudi v današnjem času, ki še posebno potrebuje značajev.

Žličniki na goveji juhi.

Eno žlico trde masti mešaj s kuharico v porcelanasti skledici ali na krožniku, dodaj eno jajce in prav dobro umešaj. Prideni sol in toliko moke, da nastane srednje trdo voljno testo. Namочи kovinasto žlico v precejeno vrelo juho. Odloži z žlico male kepice od testa in jih položi v vrelo juho, katera naj nato počasi vre 5—7 minut.

Žličniki z jajcem.

Žličnike iz gorenjega testa zakuhaj v vrelo slano vodo. Kuhane polovi z lukničasto zajemalko in daj v ponvo na vročo mast. Čez nje vlij raztepeno jajce, rahlo premešaj in ko se jajce strdi, naloži žličnike v skledo. Jed je lahka, a vendar tečna.

Jabolčni zavitek iz krkhega testa.

Rabi se: 30 dek bele pšenične moke, 20 dek dobrega surovega masla, 1 malo žličko stolčenega sladkorja, ščep soli, 1 celo jajce in 2—3 žlice sladke smetane. Na suho desko ali mizo vsuj moko, sladkor in sol. Nanj položi maslo ter ga razreži v moki z nožem na male koščke. Nato razdrobi vse skupaj s prsti v male kosmiče (kakor farfelce). Dodaj jajce in smetano ter vdela prav hitro gladko testo. Podvzaj se z gnetenjem in delaj v hladnem prostoru, da se testo vsled toplote ne začne topiti. Ako se to vseeno pripeti, daj testo za pol ure na hlad. Nato razvaljaj testo enakomerno na pol prsta debelo podolgovato krpo. Po sredi naloži nadev, zagrni od obeh strani testo proti sredini, tako da segajo konci za en prst navskriž. Nadev mora biti popolnoma zakrit. Če se pa testo kje pretrga, zakrčaj luknje, kar je zelo enostavno, ker

En dan na teden bo di posvečen popolnemu miru.

Ogibaj se strasti. Ne jezi se. Ne brigaj se za neprilike, ki šele bodo. Ne pripoveduj o nesrečah, niti ne poslušaj takega pripovedovanja.

Zmerno uživaj kavo in čaj. Ogibaj se alkohola in tobaka.

Kdo ga bo spoznal.

Popotnik se je zopet vrnil iz tujih krajev. Ker je bil dolgo časa odsoten, se je v obraz silno spremenil. Preden je stopil v mesto, si je mislil, kdo ga bo pač najprej spoznal. Pri vходу v mesto je stal mitničar, ki mu je bil nekoč dober prijatelj, ali sedaj ga ni

kakor bi iz vinogradov plamteli tihi ognji. V goricah so že pridno delali. In je puhtela in kipela iz njih tajna mlada moč, moč rodeče zemlje, moč v novo življenje se prebujajočih trt — saj očetu gvardianu se je tako zdelo, ko je z božajočimi pogledi objemal griče, noseče tudi obširne samostanke vinograde. In mu je zadrhtela v srcu in skozi misli bežna skrb: »Kaj prinese poletje, kaj jesen? Obrode? Ne bo nesreč?«

A se je naglo otresele težeče misli in je vzplamtel iz vseobčnega molka: »Pa ni lep, ta naš kraj? In poln zgodovine je, poln slave iz davnih, rimskih in predrimskih dni. Koliko ljudstev je gledal v teku stoletij! Koliko hrumečih vojsk se je v divjih tokih čezenj valilo! Šotorišča so stavili tod sebi, svetišča in žrtvenike svojim bogovom.«

»A tudi bridko trpel je ta s slavo blagoslovljeni kos zemlje. Kelti, Rimljani, Mohamedani — koliko gorja so mu prizadejali!«

»Res«, je pritrdil gospodu pisarju redovnik. »A so tudi mnogo za naše kraje storili. Rimljani so mesto do pomembnosti in slave povzdignili. Ceste so nam gradili.«

»Vem. Ne vem pa, če ni bilo gorja več ko do brega in koristnega.«

»Pri Turkih gotovo«, je precej trdo pripomnil Rajavec.

»Priznavam. In daj Bog, da nas ne bi obiskali nikoli več! Letos, ko na severu groze Švedi, bi bila za nas turška šiba še usodnejša. Naj nas varujejo nebesa, kakor so nas pred štirimi leti, ko so neverniki pridivljali do Ljutomera, a jim je menda sam Vsemogočni nadaljnjo pot zaprl. Zakaj nendar so se obrnili in se vrnili v domovino. Proti pričakovanju so jih bili naši kraji kakor čudežno rešeni.«

Hudih časov se je spominjal oče gvardian, še vedno z ljubeznijo in tiho zamaknenostjo motreč pokrajino. Mehak miru mu je bil razlit čez dobrotno, dasi resno lice. Iz velikih oči mu je sevala mistična, na znotraj obrnjena toplota, kakor bi v srcu goreče prosil Boga, naj milostno obvaruje te kraje vsega hudega.

»In da bi odvrnilo nebo od nas istotako grozno strahoto, ako nam res preti kuga«, je s počasnim slovesnim glasom zaželel in zaprosil gospod pisar.

»Naj dobrotno odvrne! Amen!« — je istotako svečano in pobožno ponovil redovnik.

II.

Ločili so se. Mestna gospoda sta krenila nazaj čez most. Rajavec se je zamišljen napotil proti domu, proti Hajdini.